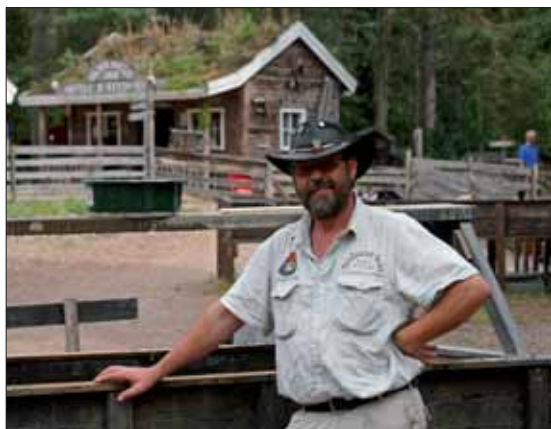

Sveriges Klondyke. Gullvasking i Ädelfors

Av Thor Sørli. Foto: Knut Edvard Larsen

Ved Emåns bredder i Småland, midt i Pippi og Astri Lindgrens verden, dukker en annen verden opp: Sveriges største aktivitetssenter for gull og gullvasking i Ädelfors! Stedet har vært kjent for gull i flere hundre år, men det kommer jeg tilbake til, nå er det gullvasking som gjelder!

Sjefen for Småland Gold, Johannes Hansen, foran anlegget.

Stedet er bygget opp i skikkelig gullgraverstil og gullgraverdirektør Johannes Hansen, som han muntert kaller seg, tar oss vel imot. Tanken var å starte med et lite intervju, men gullet der i den gamle elvebanken lokker for sterkt. Vi får på oss gummistøvler, griper vaskepanna og så er vi i gang!

Jeg har vasket gull mange steder opp i gjennom årene, fra de første famlende forsøk i Nord-Finland i 1977 (se NAGS-Nytt 3/79) til det siste i Ecuadors jungel i 2008. Flere steder har det vært langt mellom gull i panna, selv om det siste forsøket ved Rio Pusunos bredder var meget lovende. Det vil du kunne lese mer om i en annen artikkel.

Her i Ädelfors, uten å overdrive, fant jeg gull i de 8 første pannene! Utrolig og man kunne nesten tro at forekomsten var saltet med gull*. Dette var ikke tilfellet. Alle forstår selvsagt at noe slikt er umulig med dagens gullpriser; her var det «the real thing»!

Alle som besøker stedet og som betaler de 300 svenske kroner det koster for en dags gullvasking, får en spennende og arbeidsom opplevelse. I prisen får du låne komplett utstyr og flinke og hyggelige instruktører viser deg hvordan gull skal vaskes. Det er ikke vanskelig, selv om det tar noen panner før den rette teknikken kommer på plass. Og viktigst av alt; alle finner gull og alt gull beholder du selvsagt til odel og eier.

Gull har, som nevnt, vært kjent i i området i mange år. Johannes kjøpte gullvaskeområdet i 2009 av Lars Guldstrøm, som startet med gullvasking for mange år siden og som fortsatt driver sin butikk innenfor metalldektorer og gullgraverutstyr her. Da hadde Johannes vært ansatt hos Guldstrøm noen år som instruktør, takket ja til å kjøpe foretaket og Småland Gold AB var en realitet.

Fra tidlig i mai til starten av september kan du komme hit for å vaske gull. Overnattingsmuligheter og kafé er det også, så alt ligger til rette enten for et dagsbesøk eller ei ukes gullferie.

Gullgraverområdet og ivrige gullvaskere.

Josefin Stanicki vasker i vei.

Utviklingen har gått i positiv retning siden 2009, og Johannes virker fornøyd med tilværelsen. Rundt 25 000 besøkende pr. sesong, og av disse lærer ca 3500 seg til å bli skikkelige gullvaskere. Han ønsker ikke å lage dette til noe større og mer turistifisert, for man skal kjenne sine rammer og

være fornøyd med det. Kun et lite ønske kommer han med; han skulle så gjerne hatt litt mer plass, slik at han kunne få satt opp noen hyggelige hytter for overnattingsgjester.

Johannes får ikke fullrost sine hjelpere som alle gjør en flott jobb, enten i kaféen eller som instruktører. En av instruktørene var Tobias Wiberg Steen. Han hadde, sammen med instruktør Johanna Hyvärinen Johansson, arbeidet for Johannes i flere år og var en riktig dreven gullvasker. Tobias hadde tatt et skritt videre og studerte nå geologi på Bergakademiet i Filipstad.

Når Johannes ikke driver med gullvasking i Sverige, reiser han til Australia for å lete etter gull og opaler, men også til Afrika. Der selger han metalldektorer og lærer be-

folkningen opp i bruken av disse. På den måten håper han å bidra til sunnere måter for å lete etter gull, for fortsatt er bl.a kvikksølv mye i bruk.

Verken han eller vi har tid til å prate så mye mer, for Johannes vil mange små og store gullgravere ha en prat med, og vi skal selvsagt også vaske litt mer!

Vi ønsker Johannes og *Småland Gold AB* lykke til videre og vi kommer sikkert igjen, for dette var GØY!

Til alle steininteresserte som har planer om å besøke Pippi, Emil og de kjente skikkelsene fra Småland; en dags gullgraving anbefales på det sterkeste!

Äldfors gruvmuseum holder til i Stenhuset, også kallt Gullmagasinet, som ble bygget i 1868-69. Fra 2001 har bygningen huset den Bielkeska mineralsamlingen og i tillegg en interessant gruveutstilling.

Noen flotte norske prøver er også representert i Äldfors gruvmuseum.

Salting

Flere andre begrep brukes også, men uttrykket skriver seg tilbake da gullgravere i California og Alaska ønsket å kjøpe seg en claim eller gullgruve. Uærlige selgerne kunne da på ulike måter strø ut gull, for at kjøperen skulle tro at forekomsten var rikere enn det den var. Ofte var den verdiløs. Likeledes ble haglepatroner fylt med gull og «skutt» inn i fjellet, slik at kjøperen kunne se synlig gull i kvartsen og da bli lurt til å kjøpe gruva.

Skurker har det alltid vært i miljøer der utsikt til stor rikdom er til stede.

11–17 august 2014

Velkommen til VM i gullvasking!

Velkommen til en spennende VM i Kopparberg i Sverige, med deltakere fra 25 land. Slå opp klær i vest stil og ta med familien på en gylden eventyr i Bergslagen!

Les mer på www.guld-rush.se

